

Det store Puslespillet

Studieoppgaver – 7

Studieoppgaver til boka «Det store puslespillet»
av Hans J. Sagrusten, Verbum Forlag 2014
fra bibel.no/det-store-puslespillet

Hvor store er forskjellene mellom manuskriptene?

Mål

Å få kunnskap om hvor store forskjellene mellom manuskriptene til Det nye testamentet er, og hvilken betydning de har for innholdet i teksta.

Innledning

Variantene i skrivemåten av ord og setninger i Bibelen fordeler seg på tusenvis av manuskripter. Det finnes ikke et enkelt manuskript som inneholder alle variantene. Men hvis en skrev inn alle forskjeller og varianter i ei og samme tekst, ville vi da gjenkjenne innholdet?

Øvelse

Til denne øvelsen trenger dere skrivesaker.
I kapittel 10 i Johannesevangeliet overlapper alle de eldste manuskriptene som er funnet til evangeliene i Det nye testamentet: Papyrus 45, Papyrus 66 og Papyrus 75. I den ene spalta nedenfor står den «vanlige» teksta som en finner i den nyeste norske bibeloversettelsen fra Bibelselskapet, *Bibel 2011*. I den andre står ei konstruert tekst der 24 ulike varianter i teksta er tatt med. Klarer dere å finne alle 24?

Joh 10,1-16

«Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som ikke går til saueflokken gjennom porten, men klatrer over et annet sted, han er en tyv og en røver. ² Men den som kommer inn gjennom porten, han er gjeteren til sauene. ³ Portvokteren åpner for ham, og sauene hører stemmen hans. Han roper på sine egne sauer ved navn og fører dem ut. ⁴ Og når han har fått ut sauene sine, går han foran dem, og sauene følger ham, for de kjenner hans stemme. ⁵ Men en fremmed vil de ikke følge. De flykter fra ham fordi de ikke kjenner den fremmedes stemme.»

Joh 10,1-16

«Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som ikke går inn til saueflokken gjennom porten, men klatrer over et annet sted, han er en tyv og en røver. ² Men den som kommer inn gjennom porten, er gjeter for sauene. ³ Portvokteren åpner for ham, og sauene hører stemmen hans. Han kaller sine egne sauer ved navn og fører dem ut. ⁴ Og når han har fått ut alle sine, går han foran dem, og sauene følger ham, for de kjenner stemmen hans. ⁵ Men en fremmed følger de ikke. De flykter fra ham fordi de ikke kjenner den fremmedes stemme.»

⁶ Denne lignelsen fortalte Jesus, men de skjønte ikke hva det var han mente.

⁷ Jesus sa til dem: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere at jeg er hyrden til sauene. ⁸ De som er kommet, er tyver og røvere, men sauene har ikke hørt på dem. ⁹ Jeg er porten. Den som går inn gjennom meg, skal bli frelst og fritt gå inn og ut og finne beite. ¹⁰ Tyven kommer bare for å stjele, drepe og ødelegge. Jeg er kommet for at dere skal ha liv.

¹¹ Jeg er den gode gjeteren. Den gode gjeteren setter livet til for sauene. ¹² Men den derimot som er leiekar og ikke gjeter, og som selv ikke eier sauene, han forlater dem og flykter når han ser ulven komme, og ulven kaster seg over dem og sprer sauene. ¹³ Leiekaren flykter, for han er bare leiekar og har ingen omsorg for sauene.

¹⁴ Jeg er den gode gjeteren. Jeg kjenner mine, og jeg er kjent av mine, ¹⁵ slik som Far kjenner meg og jeg kjenner Far. Jeg setter livet mitt til for sauene. ¹⁶ Men jeg har også andre sauer, som ikke hører til denne flokken. Også dem må jeg samle. De vil høre min stemme, og de skal bli én flokk og én gjeter.

⁶ Denne lignelsen fortalte Jesus, men de skjønte ikke hva han mente.

⁷ Da sa Jesus: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Jeg er porten inn til sauene. ⁸ Alle de som er kommet før meg, er tyver og røvere, men sauene har ikke hørt på dem. ⁹ Jeg er porten. Den som går inn gjennom meg, skal bli frelst og fritt gå inn og ut og finne beite. ¹⁰ Tyven kommer bare for å stjele, drepe og ødelegge. Jeg er kommet for at dere skal ha liv og overflod.

¹¹ Jeg er den gode gjeteren. Den gode gjeteren gir livet sitt for sauene. ¹² Men den som er leiekar og ikke gjeter, og som selv ikke eier sauene, han forlater dem og flykter når han ser ulven komme, og ulven kaster seg over dem og sprer flokken. ¹³ For han er bare leiekar og har ingen omsorg for sauene.

¹⁴ Jeg er den gode gjeteren. Jeg kjenner mine, og mine kjenner meg, ¹⁵ slik som Far kjenner meg og jeg kjenner Far. Jeg gir livet mitt for sauene. ¹⁶ Jeg har også andre sauer, som ikke hører til denne flokken. Også dem må jeg lede. De skal høre min stemme, og det skal bli én flokk og én gjeter.

- Sett en strek under alle forskjeller mellom teksta i de to spaltene.
- Markér de største forskjellene. Sett for eksempel to streker under de forskjellene dere synes er viktigere enn andre.
- Prøv å bestemme dere for hvilken av de to spaltene dere tror inneholder den «vanlige» teksta til Johannesevangeliet.
- Se etter i [Nettbibelen på Bibel.no](http://Nettbibelen.påBibel.no) om dere valgte riktig spalte.

Til samtale

I den ene spalta står ei konstruert bibeltekst der 24 ulike tekstvarianter er samlet fra flere tusen manuskripter og satt inn i samme dokument. Det finnes altså ikke ett enkelt manuskript som har ei så fri tekst som denne. Den er konstruert for å vise alle forskjellige varianter som finnes.

I den andre spalta står den «vanlige» bibelteksta som finnes i nyere utgaver av Bibelen. Den er oversatt fra ei vitenskapelig tekstutgave, der utgiverne har valgt den varianten som er best bevitnet og som mest sannsynlig representerer den tidligste og mest opprinnelige bibelteksta.

1. Klarte dere å finne alle de 24 forskjellene? Gå gjennom teksta og hjelp hverandre å finne alle.
2. Hvilken synes dere er den største og viktigste forskjellen mellom spaltene? Hvor stor er denne forskjellen?
3. En viktig forskjell er at ordet «porten» er blitt til «hyrden» i vers 7. «Hyrden» står bare i Papyrus 75 (og i noen evangelier på sahidisk og koptisk). Hvordan kan denne varianten ha oppstått, tror dere?
4. Ordene «Leiekaren flykter» (vers 13) står i nesten alle manuskriptene, men mangler i de aller eldste (Papyrus 45, Papyrus 66, Papyrus 75, Codex Sinaiticus og Codex Vaticanus). Bør en følge flertallet av manuskriptene, eller de aller eldste?
5. Hvor viktige er disse forskjellene for innholdet i teksta? Kan vi si at det er den samme teksta i de to spaltene, eller er det to ulike tekster?
6. Når dere ser betydningen av 24 forskjeller i disse 16 versene, hva tenker dere da om de 140 000 forskjellene i resten av Det nye testamentet?

Fasit: Det er spalta til høyre som har den «vanlige» teksta i *Bibel 2011*, mens spalta til venstre inneholder 24 ulike varianter fra noen flere tusen manuskripter.

Fra boka

Les «Det store puslespillet» del 5 – side 183-187